

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
 Fel évre ... 18 kor.
 Egy negyed évre 9 kor.
 Egy hóra ... 8 kor.

Nyiltéri közlemények
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 967.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, július 7.

Tisza István

az első két hét tanulságairól.

Tisza István gróf cikket írt az Igazmondó-ba.

Füresán kezdődik a demokratikus szabadság és a népjogok uralma — írja Tisza István a cikk során. — Immár két hete elmúlt, hogy az új kormány átvette hivatalát és azóta a zsákmányon való marakodás vette idejük legjavát igénybe. Visszatérítőt látvány!

Világháboruban állunk s ha kedvezőbb is a katonai helyzet, mint volt az orosz forradalom előtt, fiatalágunk színe-virága a tűzvonalban áll; bőven omlik a magyar vér ma is; változatlanul fennállnak az élelmezés súlyos gondjai s az ország sorsáért felelős kormány-nak az éjjelt is nappallá téve, ezeknek a nagy nemzeti létérdekeknek szolgálatára kellene erejének legjavát fordítani. E helyett a kormányt támogató újságok híreiből és marakodásából arról kell meggyőződünk, hogy igazán jobb sorsra méltó miniszterelnökünknek arra kell ideje javát fordítania, hogy saját hívei között igazságot tegyen s valahogy összeegyeztethesse a kielégítést kívánó követeléseket.

Ha elgondolom, mennyire igénybevétték a háboru kitorésától fogva mindaddig, amíg én voltam a magyar nemzet ügyének felelős gazdája, minden percemet a magyar nemzetnek a háboruval kapcsolatos legéletbevágóbb érdekei; ha megdöntöm, hány-szor bántott az, hogy a nap csak huszonnégy órából áll, nem tudok többet dolgozni, mint a mennyi munkát elvégeztem s nagyon sok fontos teendő késik, vagy teljesítetlen marad; ha megdöntöm, hogy mint egy nagy család, dolgoztunk, kiadottunk együtt miniszter társaimmal s a bennünket támogató párttal; hogy azok a fáradságot nem ismerő, kiváló szakemberek, akiket munkatársaimul megnyerhettem s akiknek valódi értékét csak most fogja az ország felismerni, ha utódaikkal fogja őket összemérni, a nagy nemzeti érdekek szolgálatának szentelhetnék egész munkájukat: akkor nem tudom magamnak elképzelni, hogy hová fog a világháboru hullámos tengerén elvetődni magyar hazánk hajója, ha jelenlegi kormányunk idejének legjavát arra fordítja, hogy választójogi terveivel kavargja fel az ország egyetértését és békéjét, fennmaradó ideje telmes részét pedig a mögötte álló pártok közötti sűrűdások kiegyenlítésére kell fordítania.

Pedig, ha kedvezően alakult is a katonai helyzet, mindaz, ami széles e világon és a többek közt Ausztriában is történik, bizony, mondom, arra kellene hogy indítson pártkülönbösg nélkül mindnyájunkat, hogy az ezekkel kapcsolatos nagy nemzeti érdekek szolgálatára fordítsuk egész erőnket.

A munkapártot nem is érheti vád ebben a tekintetben. Nemesak kijelentette, hogy megadja a sikeres kormányzás eszközeit; hogy támogatja a kormányt minden olyan cselekedetben, amellyel a nemzetet kifelé képviseli, de hozzájárul a miniszteri tárcák teljesen indokoltan szaporításához is s a Ház emókségének díszes állásait is a kormánypártnak akarta juttatni, — csak azt az egyet kötve ki, hogy ne olyan kormánypárti férfiak jelöltesse az elnöki székre, akik iránt viselkedésük miatt — joggal — fokozott bizalmatlansággal viseltetik. És mégis, mit látunk?

Nap-nap után a szitkok, becsmerlések, rágalmak özönével támadják meg a munkapártot azok, akik nemesak ellenzéki állásból intézték a legdurvább személyes támadásokat politikai ellenfeleik ellen, de folytatják azt jelen kor-

mánypárti helyzetükből is. A munkapártnak a négy napig tartó indemnitási vitában kifejtett, minden tekintetben parlamenti színvonalon álló akciójára nem találtak méltóbb feleletet, mint hogy e párt tetteles bántalmazására izgassák a legközönségesebb népámitás fegyvereivel tévedésbe ejtett, félrevezetett tömegeket. Az eredményt ismerjük mindnyájan.

Június 27-én lefolyt a napokkal előre készített tüntetés. Nemesak a munkapárti körnek, de nagyon sok békés polgárnak ablakait beverték, számos kereskedő kirakatát kifosztották, nagyobb dicsőségére a demokráciának, a sza-

badságnak. És ezzel mit értek el? Bizonyár elérték akarataik ellenére azt, hogy ellenségeink hiteszhetik széles e világon, hogy zavargások színhelye Magyarország s ebből, reményt meríthetnek a további küzdelemre. És hiszem, remélem, hogy elérték azt is, miszerint ez az egész törtetés felnyitja a magyar nép, a magyar közvélemény szemét s megütözteti kelt minden igaz magyar lélekben.

Magyarország népének helyes értelméhez, józan belátásához és lovagias tiszteletéhez fordulunk azzal a felhívással, hogy ne felejtse el ezeket a jelenségeket!

Kerenszkit megbuktatta az offenzíva kudarca.

(Bécsben dől el a béke kérdése.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapest, július 6. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti haretér:

A Cassinu-völgytől délre elhelyezett román támadó csapatokat tűzér-ségi tűzzel szétszórtuk. A galíciai harcmezőn az ellenség tűzér-ségi tüze tegnap délután és ma reggel ismét erősödött. Zborowtól nyugatra ma egy támadást visszautasítottunk.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

Különösebb esemény nem történt. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Stockholm. Az orosz vezérkar mai hivatalos jelentése a következőket mondja: Kovel irányában tűzér-ségi harcok voltak Zlocov irányában földérítő különítményeink Goclov községnél 11 gépfegyvert zsákmányoltak. Brezanytól keletre és délkeletre tűzér-ségi harcok. Offenzív csoportunk mai napon nem támadott Puska és géptegyver tüzelésekkel ellenséges elmentámadásokat Neacsijov faluhoz közel visszavertünk. Julius eisején és másodikán csapatunk az eddigi számítások szerint 300 tisztet és 18000 közkatonát ejtettek foglyul, és 29 ágyut, 33 gépfegyvert zsákmányoltak.

Stockholm. Az Aftenbladetnek jelentik Haparandából: A galíciai orosz offenzívában kilenc orosz hadosztály teljesen megörlődött.

Bécs. A képviselőház folyosóján hírek terjedtek el, hogy Pétervárról érkezett jelentés szerint Korenski orosz hadügyminiszter lemondott. Lemondása a sikertelen offenzívával van összefüggésben.

Bécs. A Stockholmban járt cseh szociáldemokrata képviselők visszatértek és a parlament folyosóján azt beszéltek, hogy Stockholmban általános nézet szerint a békekérdés Bécsben fog eldőlni, mert az osztrák-magyar monarchia nem exponálta magát a világháboruban és különösen Oroszországban nagyon szimpatikus,

Lugano. A Corriere jelenti Pétervárról: Terescsenko külügyminiszter kijelentette, hogy az orosz offenzívát a moszkvai és pétervári utcai tüntetések dacára végig letolytatják.

Genf. A Temps vezércikkben foglalkozik Ausztria-Magyarországgal és azt írja, hogy mielőtt a monarchia belső ügyeit rendezné, a külső kérdéseket kell elintéznie azáltal, hogy hajlandónak nyilatkozik a békekötésre.

LEGUJABB.

Reggel 2 órakor érkezett
 telefonjelentés.

Felújult az orosz offenzíva.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Nyugaton nincs újság. Keleten Galiciában a csata ma újból fellobbant. Az oroszok tömegrohamai Zborov és Coniuchi között és Brzezany mellett az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett összeomlottak.

Berlin. A birodalmi gyűlés költségvetési bizottsága ma folytatta a tárgyalásokat. Zimmermann kijelentette, hogy alaptalan az a hír, hogy Wedel gróf nagykövetet, a bécsi—budapesti vasutvonalon meglópták és hogy iratai avatatlan kezekbe kerültek volna. A költségvetési bizottság holnapi ülésén megjelenik Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár is, aki nyilatkozni fog.

Kopenhága. A Daily News jelenti: Japán hivatalos összeköttetésbe lépett a pekingi új császári kormánnyal.

Koppenhága. A Djen szerint Oroszország lemondott a Perzsia fölötti protektorátusról.

Stockholm. Az orosz delegátusok a német kisebbségi delegáltakal való tárgyalásuk után Adler osztrák és Weltner magyar kiküldöttel tanácskoztak. A német kisebbségi képviselők kijelentették, hogy teljes megögyezésben vannak az oroszokkal.

Egy Tiszára van szüksége

Ausztriának.

A németek elkeseredése a csehek ellen.

— Saját tudósítónk telefonjelentése: —

Bécsből jelentik: Dobernig az osztrák-német nemzetiségi szövetség vezére egy újságíró előtt részletesen nyilatkozott a csehek ügyéről. Arra a kérdésre, hogy vannak-e már hírek, hogy Ausztriában hogyan fogadták a király amnesztia rendeletét, Dobernig a következőket mondotta:

— Mindennün jelentik, hogy a hangulat igen izgatott. Mondhatom, hogy az elkeseredés olyan nagy, hogy teljes örökletba kell vetni, nehogy a végsőig feszített hur elpatanjon. A németek elkeseredésében szemrehányást tesz nekünk, hogy állásfoglalásunk nem elég erélyes. Azt szerették volna, ha mindnyájan lelettük volna mandátumunkat. Bizonyos, hogy ez nagyhatású és imponáló tüntetés lenne, de híján lenne minden politikai okosságának. Jól emlékszem, hogy éppen Kramarz mondta évekkkel ezelőtt, hogy az ügyeknek legnagyobb karára volt, hogy a parlamentet bojkottálták.

Arra a kérdésre, hogy milyen magatartást fognak a német pártok tanusítani, az osztrák vezető politikus a következőkkel felelt:

— Ezt ebben az ingadozó osztrák politikai életben nagyon nehéz lenne megmondani. Bizonyos, hogy résen leszünk. Éppen eléggé hagytuk magunkat orrunknál fogva vezetni Stürgkhtől és Clam-Martinicótól. Biztosíthatom, hogy azokban a kérdésekben, amelyekre a kormányoknak és nem a népek van szüksége, a kormány szembe fogja magát találni velünk. Elég erősek vagyunk, hogy egy komoly ellenzékkel jelentsünk.

Arra a kérdésre, hogy mi lesz az őszre tervezett koncentrációval, ezt mondta:

— Ez ugyancsak fogas kérdés a legutóbb történtek után, mert koncentráció sem nélkülünk, sem a csehek nélkül nem hajtható végre. De remélem, hogy őszig valahogyan megegyezünk a csehekkel, amiről eddig szó sem lehet.

A delegációra vonatkozólag ezeket mondotta Dobernig:

— Ugy hallom, hogy az eredeti tervtől eltérőleg nem összel, hanem a legközelebbi időben össze fogják hívni a delegációt. És pedig a magyar kormány kívánságára, amely már összel választást szeretne csinálni és így azt megelőzőleg el akarja intéztetni az elintézésre váró központi ügyeket. De hogy mi a delegációval szemben milyen magatartást tanusítunk, az még teljesen bizonytalan. Lehet, hogy itt valami összelitkezés lesz közöttünk és a magyarok között.

Végül nyilatkozatát így fejezte be:

— Az a baj, hogy nekünk nincsenek erős férfaink, mint önöknek. *Egy Tisza, vagy egy Wekerle kellene nekünk is. Nagy nyomatékkal kérem, írja meg, hogy a német nép a legvégsőig el van keseredve.*

Stanek képviselő a cseh pártok vezére ugyanez előtt az újságíró előtt a következő kijelentést tette az amnesztia rendeletről:

— Ez a rendelet csak eleje annak az iránynak, amely felhagy azzal a politikával, hogy a nem német nemzetiségeket mindenütt háttérbe kell szorítani. A parlamentben követendő magatartásunkat azonban ez a rendelet nem irányíthatja. Hisz ez a kormány is német, de meg a parlamenti béke nemcsak tőlünk, hanem a németektől is függ. Eddig azonban sem Klotác, sem Kramarz nincs szabadlábon. Úgy tudom, hogy mindkettő ügye, őfelsége külön döntését igényli és ez irányban már

Seidler miniszterelnök megtette a szükséges előterjesztést. Remélem, hogy pár nap múlva mindkettőnek megszűnik a fogsága.

Az osztrák képviselőház ma délelőtti ülésén Uzdval cseh képviselő hosszabban beszélt az amnesztia kérdéséről és kifogásolta, hogy Ausztriában a német, Magyarországon a magyar kisebbség kezében van a hegemonia. A német képviselők padsoraiból zajos ellentmondások kísérték beszédének ezt a részét. Uzdval ezután a cseh árulások adatait igyekezett más világításba helyezni.

A Reichsrath ülésének megnyitása előtt bizottsági ülések voltak. Az egyik bizottságban a menekültek ügyét tárgyalták és élesen támadták Sehreyer osztályfőnököt. Tittoni szociálista képviselő vehemensen támadta a kormányt, hogy beszédének végétével ajultan esett össze.

Más bizottságban a szociálista képviselők indítványt tettek, hogy nők is lehessenek esküdtek. Az igazságügyminiszterium vezetője a javaslat elutasítását kérte, a képviselők azonban hat szavazattal hat ellen megszavazták az indítványt.

Bécsből jelentik: Az amnesztia rendelet következtében szabadon bocsájtott Grossenauer képviselő ma délután megjelent a Házban, onnan a szlovén klub helyiségeibe ment, ahol elvbarátai lelkesen fogadták. Kramarz holnap fog megjelenni a Házban, de csak ott levő holmiját veszi magához és elutazik Csehországban levő birtokára.

Bécsből jelentik: Ma több olyan osztrák képviselő jelent meg a Reichsrathban, akik eddig fogságban voltak, köztük Grossenauer szlovén és néhány cseh. Grossenauer 25 kilót vesztett a wöllersdorfi börtönben testsúlyából. A kiszabadult képviselőket párthíveik nagy ünneplésben részesítették.

A lapok jelentése szerint Stranzky képviselő az alkotmányjogi bizottság legközelebbi ülésén ki fogja jelenteni, hogy a tegnapi beszédéről közölt tudósítások félre értik az ő felfogásait. Stranzky azt mondotta, hogy most nem vitatkozik a németekkel, mert a cseh kérdést majd a béke konferenciának kell megoldania. Az ellene intézett támadásokkal szemben ismét pontosabban fogja kifejteni gondolatmenetét.

VAROS ES MEGYE.

Új városi kölesön.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

A város pénzügyi bizottsága ma délután négy órakor ülést tartott Zubor Andor tanácsnok elnöklésével. Az ülés első részében a 370.000 koronás kölesönre beérkezett ajánlatokat tárgyalták. A városnak a 370.000 koronára tudvalevőleg a Diósy-cégtől vásárolt tűzifa árának fedezésére és a téli színház átalakításához van szüksége. Az ajánlatok közül a pénzügyi bizottság az Aradmegyei Takarékpénztár ajánlatát hozza javaslatba a közgyűlésnek.

Az ülés második tárgya a tisztviselők ruhabetételezési segélye volt. Zubor Andor adóügyi tanácsnok ismertette a minisztériumnak ma megérkezett leiratát, mely szerint a kormány a magasabb ruhabetételezési segélyek kiutalásához nem járul hozzá, csak az 500—300—200 koronás segélyeket engedélyezi, viszont az ellen nincsen kifogása, ha ebben a segély-

ben a nem szorosán vett közigazgatási alkalmazottakat is részesítik.

Tekintettel arra, hogy a városnak száznál több ilyen alkalmazottja van, a névsort és az ezeket illető konkrét segélyjavaslatot a pénzügyi-bizottságnak nincs módjában már az ehavi közgyűlés elé terjesztetni és így ezek az ügyek az augusztusi közgyűlésre maradnak. Hátrányt az alkalmazottak nem szenvednek ezáltal, mert nagyjából már fölvevették a segélyeket még az áprilisi havi közgyűlési határozat alapján.

Napközi otthonokat

a hadiárvaoknak!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny már nem első ízben hívja fel az illetékes körök figyelmét a hadiárvaokról, amelyeknek gondozására, arra a feladatra, amelyet ez a kötelesség ró a város társadalmára és amellyel feltétlenül meg kell küzdenünk, ha nem akarjuk kitenni magunkat annak a vádnak, hogy a jótékonykodásban, a szociális érzetünkben egyoldalúak vagyunk.

Azt hittük, szavunk nem hangzik el nyomtalanul, hogy Arad jótékony társadalma megmozdul az intó szóra és a sok jótékonykodó lélek között akadni fognak olyanok, akik átérzik e feladat nagy fontosságát és sorompóba állítják a szépért és nemesért lelkesezők ezreit, hogy megalkossák azt a napközi otthont, ahova a munkába, hivatalba menő asszony nyugodtan helyezheti el gyermekét addig, amíg ő dolgozik, ahol gondos ellátást, szórakozást és nevelést kapnak azok a gyermekek, akiknek anyját kenyerkeresetre kényszeríti az idő, a szükség, a kötelesség.

Keserően csalódtunk fellelésünkben, elhangzottak szavaink, mintha a pusztába kiáltottuk volna ki őket, mintha nem is ott esendültek volna el azok, ahol gomba módra születnek a különböző kulturális és szociális intézmények és abban a városban, amelynek a termőképessége szinte utólráható.

Hogy mennyire szükséges lett volna pedig szavunknak a meghallgatása, azt mindeneknél szomorúbban bizonyította az a levél, melyet a mai napon közöltünk le egy szenvedő anya kérésére és amelynek tartalmára hangsúlyozottan hívtuk fel a most megalakult központi hadiárvaokról hivatal figyelmét.

Nehezen gyógyítható betegségünk az, hogy nem vesszük észre azt a bajt, ami legközelebb van hozzánk, a mi esendben, észrevétlenül sir körülöttünk és szedi áldozatait és szeretünk ki-fel gondosak, áldozatkészek lenni.

Erre az eredendő hibánkra vezethető vissza az, hogy nem vesszük észre ezeknek a munkába járó anyáknak a szenvedéseit, nem látjuk azt a mérhetetlen fájdalmat, amivel ezek az anyák magukra hagyják gyermekeiket, munkába mennek a kenyérért, tudva, hogy gyermekeik gondozatlanul maradnak, az utcára kerülnek és amíg a testi fentartásukért küzd, kockára teszi a gyermekei lelkét, erkölcsi életét. Nem vesszük észre azt, hogy anyákat otthon tart ez az erkölcsi áldozattól való félelem és ezért együtt éheznek gyermekeivel, hogy az apróságok hiába sirnak anyjuk előtt egy-egy darabka kenyérért, az a könyhállatásnál jobb választ nem tud adni gyermekeinek és szívében esendes váddal a nagy mindenséggel szemben tehetetlenül szenved végig egyik napot a másik után.

Mi nem egy ablakon át néztünk be az ily golygókra, mi nem egy gyermeket láttunk csavarogni és eizülleni azért, mert anyjának dolgozni kellett mennie és nem egy polgár asszony otthonát láttuk a legsivárabbá rongyosodni azért, mert gyermekeit nem volt kire hagyniok addig, míg ők hivatalba járnak.

Vegyük hát észre végre is ezeket a néman szenvedőket! A közigazgatás hívja maga mellé támogató erőül a város társadalmát egy nagy napközi otthon felállítására érdekében, mondjuk meg minden anyának, aki munkára kényszerült, hogy gyermekét gondjaiba veszi a társadalom addig, amíg ő dolgozik, hogy gyermekének lelkét veszi helyette gondjaiba az a közösség, amelyért gyermekeinek apja életét

áldozta, vagy életét es erejét áldozza.

Ezzék, tudják meg mindannyian, akik körülöttünk szenvednek, hogy látjuk, észrevesszük őket, nem hagyjuk őket magukra s hogy vannak ők is nekünk annyira drágák, mint azok az idegen gyermekek, akiket megtudtunk vendégszolgálni, amikor egy percre közénk hozta őket a sora.

— 5. — V.

Az aradi főispánság körül.

Purgly László tárgyalásai a belügyminiszterrel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

„A hozzá nem értés, a politikai iskolázatlanság egész stílusa, ahogy ezek az urak berendezkednek. A koalíció három év alatt érlelte meg a helyzetet a munkapárt számára. Ha ezen az úton halad, az új rendszer három hónap alatt elterjed ugyanoda. Pedig nagy feladatok megoldására rendeltetett s ha bukik, egy egész égboltozatot ránt magával. Vigyázzon tehát és a nemzet buzaföldjéről a magaszarkáit kergesse el. A latin példabeszéd szerint kis okossággal is lehet kormányozni a világot. De ez a kis okosság mégis csak kell.” (Egy kormánypárti fővárosi estilap ma vezércikkéből.)

A hold már újra változott azóta, amióta a Tisza-kormány átadta a helyét az egyesült ellenzéki blokknak, amióta az Esterházy kabinet vette kezébe az ország gyeplőjét s az ország még mindég nem tudott olybá átváltozni, ahogy azt a kormányt támogató pártok hitték és remélték, ahogy azt a jóslások egész özöne hirdette a Tisza-kormány bukása után.

A cselekvés drága idejét az ország méltó megdöbbenésére a túlekedés esőpet sem méltóságos játéka foglalta le s ha a szerenese nem siet Esterházy Mária segítségére, akkor tulbulgalomból még csakugyan hajba kapnak a hatalom megüresedett székeiért a kormányt támogató pártok s a veszedelem között a földre fog hullani az a szent kötelesség, amelyet ma eréllyel és éles előrelátással elvégezni minden kormány mindenkifelelt való hivatása.

Nem kell messze mennünk, hogy ennek a szomorú tételnek az igazságáról meggyőződjünk, de nézzünk csak körül itthon, ami szűk kis portánkon, s nyomában megbizonyosodunk arról, hogy a legkézenfekvőbb dolog a kormányt támogató aradi pártok összekülönbözése tisztán azon egyszerű ok miatt, mert a főispáni székbe előreláthatólag nem azt a férfit ülteti a kormány, akit már szinte be is iktatott a függetlenségi párt, s akinek már a titkárát is kiválasztotta a hivatalos aradi sajtó.

A kormány ahog foglalta el helyét, az aradi függetlenségi párt nyomában kikiáltotta a megye és város főispánjának Barabás Bélát s mit sem gondolva azzal, hogy hiszen nemesek függetlenségi politikusokból áll a kormány, hanem még az alkotmány- és néppártiak is van valami köze a hatalomhoz, a meghatározottabb formában hazgoztatta, a biztos kinevezést s olyanmire beleléte magát a gondolatba és igyekezett a város közönségét is hozzá simítani és lelkesíteni a gondolatba, hogy szinte befejezettnek és megdönthetetlennek hitte a kombinációját.

Az örömben, boldogságban uszott már a határ, de a kormány csak késett megerősíteni a szentséggé vált hitet, magatartásával nem látott igazolni az aradi függetlenségi párt főispáni álmait.

A megyét igen természetesen nem hagyhatta érintetlenül a vérmes kombináció, mert hisz, ha bármennyire elismerték is Barabás Béla államférfiúi képességeit, a maguk ügyeiben őt hivatottnak nem tekintették s mert végre is saját ügyeikkel szemben tartoznak annyi gondossággal, hogy azok csak arra hivatott kezébe tétessenek le, megtették a kellő lépéseket arra nézve, hogy a megye élére olyan ember állítsassék, akinek gyökere van a megye életében, aki együtt élt és együtt is fog élni a megyével.

A kormány, mert nem zárkozhatott el az érvek súlya elől, halomra döntötte a szines álmokat, mert a mai híradások szerint már Purgly László aradmegyei nagybirtokos van előtérben a kettős főispáni méltóság betöltésére.

A hír még nem is vált bizonyossá, az aradi függetlenségi párt máris régi recepthez híven aknamunkáról, besugásokról kezd beszélni a munkapárt meggyanúsításában leli kedvteléseit, azoknak terhére írja a változást, akiknek semmi közük sem volt az egész játékhoz s akik néma nézői a nagy túlekedési társasjátéknak, ahelyett, hogy megnyugodna az alkotmánypárti főispán személyébe akiről nagyon jól tudja, hogy kik ajánlották őt a kormánynak.

El sem tudják képzelni a függetlenségi párt azt, hogy lehessen egy párt, amely becsületes megadással viseli sorsát, amely megtud nyugodni a hatalomról való lemondásban s amely zugolódás nélkül fogadná még oly fértiunak is a hatalmát, akitől a legélesebb politikai ellentétek választják el.

Már az első pereben, amikor a csalódás keserű perceit első ízben kellett érezni a függetlenségi pártnak a tárgyilagosság suttba dobásával igyekezett a kormány iránti elégedetlenségének kifejezést adni, öklét mutogatni a hatalomról lévő társpolitikai párt felé s ugyanakkor ott korezni a reá szakadt keserűség indító okát, ahol ha nem is bizalommal, de minden esetre a legnagyobb nyugalommal fogadták az Esterházy kormány bármely reprezentánsát.

Ha a kitartás és türelemnek oly fogyatékos mérvével áldotta meg az ég a részben hatalomra jutott függetlenségi pártot mint amindről ebben a kérdésben tett tanubizonyosságot, akkor nem lesz messze az idő ahhoz, hogy teljesen egymásnak menjenek s addig túlekedjenek a hatalomért, míg az egészen kisklik a kezeik közül.

Ugy látszik, hogy tudják ezt Pesten is, mert egyik kormánypárti estilap ma esti számában így ír:

„A választójogi blokk és a Károlyi-párt körében nagy idegenkedéssel állapítják meg, hogy a kormány politikai, múlt híján levő és így politikailag ki nem forrott személyeket ültet kizáróan

családi összeköttetések alapján a főispáni székekre. A képviselőház egyik legközelebbi ülésén Barabás Béla ebben a tárgyban interpellációt intéz a miniszterelnökhöz.”

Végül még csak azt az értesülésünket mondjuk el, hogy az aradi kormányt támogató pártok korifeusai egyáltalában nem csinálnak titkot abból, hogy az esetre, ha a kormány olyan főispánt nevez ki, aki nekik nem tetszik, akkor ellene fordulnak.

Igy mondják . . .

Hétezer négyszáz korona egy pár igás ló.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háborús Péter Páli vásár sokkal vidámabb és kedélyesebb volt, mint ahogy azt a szárazság után vártuk. A bő termés reményétől örvendő falusi nép előntötte ma a város utcáit, bevásárolni akartak, de legtöbbször üres kezekkel tért haza.

A mai vásár beigazolta megint, hogy Aradon az országos vásár megtartásának különösen a kirakodó vásárnak semmi értelme nincs. A mai vásáron áru alig volt, s ami volt, azokat olyan hallatlanul magas áron akarták értékesíteni, hogy a sátrak tulajdonosai ép oly megrakottan tértek vissza, mint ahogy jöttek. A mai kirakodó vásár olyan volt, mint akár melyik helivásár.

A zöldségpiac ma még szomorúbban nézett ki, mint a múlt heti. Burgonya a mai piacon sem volt. Ami keveset reggel behoztak, azt a vásárló közönség a kora reggeli órákban széjkapkodta. A Szabadság-terén egy Aradvidéki parasztagazda öt métermázsas burgonyát akart suttomban eladni, de a readörök tudomást szereztek a dologról, a burgonyát a piacra vitték és azt maximális áron kimenték. Pár perc alatt ez is elfogyott.

Élénkebb élet csakis az állatvásáron volt. A kereslet nagy volt mindentéle állatban. A felhajtás különösen szarvasmarhában volt élénk, de a szarvasmarha ára ismét emelkedett. — A legutóbbi piacon ennek ára valamivel esett, igen sok szarvasmarhát vetettek a piacra, mert a gazdaközönség takarmányhiánytól félt. Az utóbbi napokban ez az aggodalom megszűnt, most is nagy volt a felhajtás, de most már magasabb áron értékesítették az állatokat. Azok pedig, akik tulmagas árt követeltek, ha ezt nem kapták meg, inkább visszahajtották marháikat, semhogy azt olcsóbban adták volna. Az árak általában négy-öt korona között ingadoztak különként. Igen sok eladás történt. — Budapesti szállítók, gazdák és mészárosok vásárolták legtöbbször.

A lóvásártéren szintén élénkebb élet uralkodott, dacára annak, hogy az árak itt igen magasak voltak. Egy pár jobb igás lóért hétezer négyszáz koronát kértek. Gyöngébb lovak darabját kétezer koronáért lehetett megvásárolni, s az ennél olcsóbb lovak már elesigázott állapotban voltak. Juhot szintén nagy számban hajtották fel és 3 kor. 50 fillér ölsúlyban árusították. Legcsékélyebb felhajtás a sertésvásártéren mutatkozott. Kövér disznó egyáltalán nem volt, soványból szintén kis felhajtás volt s ezeknek ára változatlanul magas maradt.

Német kormányválság hírek. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlésben tegnap az a hír terjedt el, hogy Zimmermann államtitkár lemondott. Utódjául Dähl konstantinápolyi nagykövet van kizemelve.

A német császári pár Laxenburgban.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: A német császári pár ma délelőtt 9 órakor Laxenburgba érkezett. A kis helység már korán reggel zászlódiszt öltött s nemesek a község lakói, hanem a környékbeli nyaralók is tömegesen lepték el az utvonalat, hogy a két császári pár bevonulásának szemtanui lehessenek.

Károly király és Zita királyné 9 óra felé kocsi a pályaudvarra hajtottak, ahol a német császári pár vonatjának megérkezéséig elbeszélgettek a megjelent notabilitásokkal.

Néhány perccel 9 óra előtt jelezték a német császár vonatját. Károly király a sinekhez lépett. Vilmos császár osztrák-magyar tábornagy egyenruhában a kocsis ablakából már megszűrve szalutált. Amikor a vonat megérkezett, a császár és a császárné kiszálltak s a két uralkodó előbb kölcsönösen üdvözölte a felsőes személyeket, majd a császárné és a királyné üdvözölte egymást melegen, miatt Vilmos császár és Károly király többször megcsókolták egymást. Ezután kocsi ülték és bevonultak a városba.

Vilmos császár ma Laxenburgban kihallgatáson fogadta Czernin Ottokár gróf közös külügyminisztert, Esterházy Móric gróf magyar miniszterelnököt és Seidler Ernő lovag osztrák miniszterelnököt. A három államférfi külön-külön jelent meg a császárnál.

A német császári pár tiszteletére ma délután a Laxenburg-kastély kertjében szabad ég alatt családi tea volt, amelyen Károly királyon és Zita királynén kívül megjelentek a Bécsben időző főhercegek és főhercegnők is. Felelőkor a Laxenburg-parkban sétakocsizás volt, este fél 8-kor pedig a kert földtől nagytermében vacsóra, amelyen a német császári pár tiszteletére megjelentek a német nagykövét és kísérete, Czernin-Ottokár gróf közös külügyminiszter, Esterházy Móric gróf és Seidler dr. miniszterelnökök. A német császári pár háromnegyed 10-kor visszatért Berlinbe.

Erős tűzvédelmi tevékenység Gallciában.

Berlin, július 6. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Párás, esős időben napközben csak a szokásos állóharc tevékenység folyt. Este jobb látási viszonyok mellett a tűz többször főtéledt. Éjjel számos földérintő ütközet volt. Az Aisnéből közvetlenül északra egy württembergi ezred rohamcsapatai elkeseredett közelharc után nagyobb számú franciát szállítottak be az ellenséges árkokból.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Zborow és Brzezany között tegnap a tűzvédelmi harc nagy erőre kapott, éjszaka alább hagyott, de virradat óta újból fokozódott. Zwicinnél, Brodynál és Smorgonnál is időnként igen élénk volt a tűztevékenység.

József főherceg, vezérezredes arcvonala:

Megállapítottuk, hogy a román gyalogság a Cassinui völgytől délre emelkedő, néhány általunk tartott ma-

gaslat ellen, támadásra készenléti állásba helyezkedett. A csapatokat megsemmisítő tüzzel szétszörtük.

Mackensen vezértábornagy hadserege portja:

Az alsó Dunán az ellenség nyugtalanabb volt, mint az utóbbi időben.

Macedóniai harctér:

Nagyobb harci események nem voltak. — Ludendorff, első főszállás-mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Buza-lisztet kap a város.

A munkások tüntetésének előzményel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A munkások tegnapi tüntető felvonulásából kiküldött deputációnak tett ígérete értelmében Exterde Kálmán báró ma délelőtt telefonon érintkezésbe lépett Kürthy Lajos báróval, az Országos Közélelmezési Hivatal elnökével és kérte, hogy már a legközelebbi liszt kiosztáshoz, tehát a jövő hét elején tiszta buza, vagy rozslisztből utalják ki Arad város lisztkontingensét. Az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke megígérte, hogy teljesíti ezt a kívánságot. Így tehát a jövő esztendőben, e hó 12-én már nemesek a gyári munkások, hanem az egész lakosság tiszta buza, vagy rozslisztből fogja megkapni a kompetenciáját. Kürthy báró egyúttal arra vonatkozólag is ígéretet tett, hogy a régi és az új termés áthidalásánál nem lesznek nehézségei Arad város ellátatlan lakosságának.

Ma az a hír terjedt el Aradon, hogy az aradi hadfelszerelési gyárak munkásainak tegnapi tüntetését, amely mint megirtuk, a legnagyobb rendben, méltóan az aradi munkásság öntudatosságához, történt meg, a polgári hatóság vezetői, Varjassy Lajos polgármester és Green Nándor rendőrkapitány megakarták akadályozni. Utána jártunk a dolog részleteinek és ezzel szemben a következőket állapítottuk meg: A hadfelszerelési gyárak munkásai délelőtt tizenegy órakor értesítették a gyárak a katonai parancsnokságot a délutáni felvonulásról és a felvonulás vezetői egyúttal határozott ígéretet tettek arra nézve is, hogy a felvonulás a legnagyobb rendben fog megtörténni és minden incidenst kerülni fognak. A katonai parancsnokság ezt telefonon jelentette az aradi állomásparancsnokságnak, mely fél kettő tájban értesítette a dolgról a rendőrséget.

Eddig a rendőrségen mit sem tudtak a készülő eseményről. Green Nándor főkapitány lakásán ebédjenél ült, mikor tudtára adták, hogy a munkásság felvonulni készül és a főkapitány csakis az irányban érdeklődött, hogy adtak-e garanciát a felvonulás vezetői a rend megtartására. Miatán erre kielégítő választ kapott, közölte a katonai parancsnoksággal, hogy a felvonulás ellen semmitéle kitógása nincs. Varjassy Lajos polgármester még ekkor sem tudott semmit a munkásság tüntetéséről és csak Green Nándor főkapitány két óra tájban küldött érte, hogy a már közeledő munkásokat a városházán fogadhassa.

Aradi tiszt soron kívüli előlépése.

Budapestről jelentik: A király az ellenséggel szemben tanúsított kitünő szolgálata és vitéz magatartása elismeréséül rangsoron kívül őrnaggyá nevezte ki Vlád Sándor 33. gyalogezredbeli századosot. Vlád őrnagy az olasz fronton nemesek kiváló vezére, de valósággal atyja volt az aradi csa-

patoknak, akik tekintélyes összeget küldtek haza a hadiárványoknak.

Ongyilkosság az anya sirján

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Megrendítő dráma játszódott le tegnap este a brassói izraelita temetőben. Az anyja sirján agyonlőtte magát egy brassói fiatal ember, a legelőkelőbb brassói családok egyikének legfiatalabb sarja, néhai Aronsohn Henrik tizennyolc éves fia, Ernő.

A fiatal ember már napok óta nem eszinnált titkot belőle, hogy eldobja magát az életet. Rokoni és ismerősei körében sűrűn hangzott, hogy agyon lövi magát, azonban senki sem vette komolyan, a daliás, hatalmas természetű és mindig jókedvű fiatal ember sötét szándékát.

Aronsohn Ernő, aki ezidőszent mint tüdővérző tüdőcsacshurujta miatt szabadságon időzött itthon, legfiatalabb asszony nővérénél lakott a Noában, aki a nyarat ott tölti gyermekeivel. Nővérét magát is balsejtelmek gyötörték és tegnap bekísérte Brassóba az öccsét, hogy búcsúzzék tőle, mielőtt bevonul ezredéhez. Délután váltak el egymástól és a fiatal ember este kiment a temetőbe és az anyja sirján halántékon lőtte magát.

Tették okáról többféle verzió kering, annyira azonban egészen bizonyos, hogy nem katonai okokból követte el. A fiatal ember ugyanis már a háború kitörésekor, alig 15 éves korában önként jelentkezett katonának és végigcsinálta az első szerbiai hadjáratot. Ő volt az osztrák-magyar armádia egyik legfiatalabb, de mindenesetre egyik legdaliásabb katonája is. Tizenhat éves korában azután mint főtűzért szabadságolták, egy év múlva letette az érettségit, és azután ismét besorozták katonának, aminek 6 maga örült a legjobban.

Tegnap azután valóra váltotta tervét, amelyet már napok óta hangoztatott, s amelyet, a saját nyilatkozatai szerint is egyik nálánál alig néhány évvel idősebb sógorának az elmúlt hetekben elkövetett ongyilkossága érlelt meg benne. Nagyon valószínű mindenesetre az a feltevés, hogy a rendkívül intelligens fiatal ember idegrendszerét szülei halála és azótai egyedülléte is megviselte.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi heti műsor.

Szombaton: A Golem, daljáték.

* Színház hírel. A Golem. Mind nagyobb és nagyobb sikert arat a most bemutatott kitünő operett, amelyhez nagyban hozzájárul a kitünő szereposztás, amelyivel a Golem-et a társulat bemutatta. Az ujdonság ma szombaton is színre kerül és folytatódik sorozatos előadásokban. — Vasárnapi előadások. Vasárnap, mint rendesen, két előadás lesz a színházban. Délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal a legnagyobb sikert aratott operett, a Csárdás királyné van műsoron a bemutató szereplőivel, este pedig a Golem kerül színre. — Előkészületen. A társulat az ujdonságokon kívül egy pár kedves régebbi műsordarabot elevenít föl, így a jövő héten felújításra kerülnek: Romeo és Julia, Egy szegény ifjú története, Gyurkovics lányok, A kaméliás hölgy, Bizánc, melyekből állandóan folynak a próbák párhuzamosan az Ófensége kalapja és Lavotta szerelme ujdonságokból.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit

hogy a lapkihordóktól ujságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el.

A városnak külseje is némi változáson ment keresztül. Ebben a városban azelőtt mindent a gyorsaság és elegancia jellemzett. A gyorsan robogó kocsik százai most eltűntek s eltűntek a pompás lovak is, melyek az előkelő világ kocsija elé voltak fogva. A híres faszor, ahol a háboru előtt nyüzsgött a tömeg, most kihalt; egy-két tiszt végzi ott legfeljebb sétalovaglását. Eltűntek a társaság hölgyei és az autók s hol vannak a hosszszakállós szenátorok, az elmúlt nyár entente követői? Ninesenek sehol. Az utcákon nehéz csukaszürke teherautók pöffögnek, német-magyar-osztrák-bolgár és török katonák mozognak, igen gyakran román barátok és barátnők kíséretében. Mert a *megszálló hadsereg és a lakosság között levő viszony szívélyes és barátságos*, amin nem lehet csodálkozni. Sem a katonák, sem a románok nem akarták-e háborut s nem viselniük gyűlöletet egymás ellen szíveikben.

A román tiszti kaszinó gyönyörű épülete most német fővarta. A híres „Café Capsában” ahol erre a háborura annyiszor uszítottak, ahol rubel, Louisdor és angol pénz bőségesen forgott, most bolgár tiszti katonai otthon van. A liberális párt klubhelyiségeiben, ahol Filipeszku és Joneszku az egybegyűlt nép előtt ölelték és csókolták egymást

a halva született Nagy-Románia e bölcsőjében ma bolgár telegráfközpont működik.

Az is csak mese, hogy az árgeszi halottakat elfelejtették. A látszólag gondtalan Bukarest nem esalja meg azt, aki mélyebbre is tekint. S éppen annyira mese az is, hogy Bukarest népe a bevonuló diadalmas csapatokat virágokkal fogadta. A kiszabadított németek, magyarok és osztrákok voltak azok, akik ujjongtak a győzők elé s virágokkal árasztották el azokat,

Bukarest lakossága a kemény sorsot komolyan és méltósággal viseli.

Még a németek barátai sem felejtik el összejövetelük alkalmával a helyzetet és megfigyelhető náluk egy bizonyos tapintatos tartózkodás. Az előkelő társaság csaknem teljesen elzárkózottan él s az utcákon alig mutatkozik. Komoly román férfiak hazájuk sorsától megdöbbentve, minden erejüket összeszedték,

Az általa látnoki szemekkel látott végzetes veszedelem bekövetkezett. Legutoljára a meghódított Bukarestben találkoztam vele a múlt hónapban.

A Lahovary-utcai kis palota vestibulejében a román komorna bizalmatlanul nézgetve egyenruhámat, vallatott jövetelem célja felől.

Hangosan mondottam a nevemet, csak jelentsen be a kegyelmes urnak, s bizonyára elfogad.

Kitárt egy félig nyitott ajtó s Maiorescu ölelésre tart karokkal sitett felém:

— Bine avec venit! (Isten hozta!)

Bevezetett a dolgozó szobájába; hosszan, elbeszélgetett velem.

— No, lássa mit hoztak reánk a lelkiismeretlen kalandorok. A német az ur szép Romániában. No de se baj. Amint ezt a bajt megjósoltam, ép úgy jósolok most önnek. A nehéz napok alkalmasak az igaz barátság összekovácsolására. Ha önök is úgy fogják akarni, a háboru után a két szomszéd nemzet kart-karba fűzve nemes megértéssel fogja felragadni az új idők zászlaját, a kultura lobogóját!

Fekete ravatalán kihült ajkakal fekszik Maiorescu Titusz!

Megjétedéssel hajtjuk meg előtte a magyarság lobogóját!

Burg Kornél.

hogy Bukarest megújulásában közreműködjenek s támogassanak minden olyan kormányzatot, amely a lehetőség szerint elkerült minden

szükségtelen szigorúságot. Szíve mélyén egészen más Bukarest, mint amilyen képet felülete mutat.

Kerenszki a galíciai lövészárkokban.

Kisérétében volt tiszt elbeszélése az Aradi Közlönynek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Abban az örült vérpazarlásban, amelyet *Brusszilov* most a Keletgalíciai orosz fronton ismét jónak látott rendezni, a forradalmi Oroszországnak csapataiból az ország belsejéből frissen érkezett ezredékből áldozott föl ismét töméntelen ezreket. A kezeink közé került foglyok között vannak olyanok is, akik a márciusi forradalomban nagy szerepet játszottak. Sőt van olyan is, aki csak legutóbb június hónapban érkezett a frontra s abban a kitüntetésben részesült, hogy *Kerenszky* hadügyminiszterrel együtt utazott Pétervárról a lövészárkokig. Az *Aradi Közlönynek* egyik magasrangú tiszti olvasója, aki magasabb parancsnokságnál teljesít szolgálatot, beszélt ezzel az orosz tiszttel és a következő érdekes tudósítást küldi az *Aradi Közlönynek* erről.

— Június 4-én délelőtt tizenegy órakor — mondotta az orosz tiszt — indultunk el Pétervárról Riga felé. A pályaudvaron diszszázad volt felállítva. *Kerenszky* hadügyminiszter rendkívül gyors, elasztikus járásu ember, úgy, hogy a kísérete különösen egy kövér tábornok alig tud vele lépést tartani. A hadügyminiszter félig katonai egyenruhát hord „*legtöbb hadi hatalom zsakett öltönytben és fegyver nélkül*”, mondotta egyszer magáról egyik beszédében *Kerenszky*.

— Valamennyi vasutállomáson ugyanazok a tisztelegési ünnepek és *Kerenszky* is egyforma beszédeket tart, amelyeknek körülbelül a következő a tartalmuk: az orosz hadsereg jelenleg a leghatalmasabb a világon, mert az orosz katonák és a tiszt olyan jogokat élvez, amilyeneket még a leghaladottabb országok katonái sem mernek elképzelni. Az ideiglenes kormány arra törekszik és mindent megtesz, hogy a háborut az országhoz méltó békével befejezze, azonban a hadsereg felbomlása a fő akadály ennek. *Kerenszky* szónoki képessége igen különös. A hadügyminiszter igen sok idegen kifejezést használ, gondolatait nagyon elvontan fejezi ki, azonban beszéde külsőségekkel hat. Mestere annak, hogy politikai felfogását hallgatóira rákényszerítse. A frázisai nem demagóg jelszavak és nem csábító ígéretek. Ellenkezőleg, mindig fegyelmet, önfeláldozást és kötelesség teljesítést követel. *Kerenszky* neve nem a nagy tömegeknél, a műveletlen katonáknál népszerű; hanem az intelligens harcsoknál, az nkénteseknél, azoknál a zászlósoknál, akik a paraszt és munkás osztályból kerültek ki és a fiatal tisztek nagyrésznél. Ezek az elemek buktatták meg *Gutshkovot* a volt hadügyminisztert, mert bizalmatlanok voltak irányában. Ezekben a körökben nemcsak telkesednek érte, hanem imádják. Meg kell állapítani, hogy akarata ellenére egy olyan kultusz tárgya lett, amely olyan hatalmat ad neki, amilyent a forradalom kitérése óta senki sem élvezett Oroszországban.

— Rigában *Kerenszky* a kíséretét és a reá váró néptömeget felültette, amennyiben észrevételül egy oldalajtón hagyta el a pályaudvart és mikor a tömeg ezt később észrevette, felvonult ahhoz a házhoz, amelyben a miniszter lakott. De hiába rendezték a legnagyobb óvációt, nem mutatkozott, míg végre egy katonai küldöttség kíséretében megjelent a balkonon és beszédet tartott a néphez.

— Rigából egyenesen a galíciai frontra utazott. Tarnopolban szállt meg és innen két tábornokkal autóban azonnal a lövészárkokba ment. Mindenfelől katonák mentek eléje. A hadügyminiszter egy katonai fejeről levette a francia gyártmányú sisakját.

— Nem nehéz fiam? kérdezte a miniszter.

— Viselni lehet tábornok... a katonák nem tudta, hogy milyen címet adjon a lövészárkokban sosem látott vendégnek.

— En nem vagyok tábornok, hanem polgárember, szolt a miniszter és visszaadta a sisakot a katonának, aki úgy vette a kezébe, mint valami megszentelt dolgot.

— A miniszter bement a lövészárkokba, a lépcsőkön felkuszott a mellvédig és kikandidált a lövésen.

— Kérem tábornok ur — szolt kíséretéhez — hol van az ellenség?

— Ezer lépésnyire, volt a válasz, arra a kíváncsiságra, amely elárulta, hogy *Kerenszky* nem katonaminiszter. A tábornok kérte, hogy ne hajoljon oly nagyon ki, mert habár a helyzet nem igen veszélyes, de sosem lehet tudni. A németek azonban nem löttek, s a miniszter kíséretével arról beszélgetett, hogy mit csinálhat az ellenség, vajjon számít-e az oroszok javíthatatlan ostobaságára, vagy pedig izgalommal várja azt a meglepetést, amelyet Oroszország a világ bámulatára végrehajtani készül.

— *Kerenszky* beszédeket tartott a lövészárkokban is, habár nem a legelső sorokban, de ágyudörgés közepette és alig néhány kilométernyire az éber ellenségtől. Egyetlenegy esetben talált a miniszter ellenzésre, amely a következőképpen történt. Abban az ezredben, ahol ez megtörtént, gyakran volt rá eset, hogy a mieink átmentek az ellenséges árokba. Az első szemlénél a felállított katonákon semmit sem lehetett észrevenni. A magatartásuk fáradtságot árult ugyan el és nem volt elég ruganyos. Az ezred igen vitézül viselte magát, résztvevő támadásokban és foglyokat, valamint ágyut zsákmányolt. *Kerenszky* udvozlisére egyhanguan válaszoltak. Majd körülvették a minisztert sűrű gyűrűben és figyelemmel hallgatták a beszédét.

Mikor befejezte, egyik katonai így szolt hozzá:

— Még szabad-e kérdeznünk, hogy mit tegyünk, hogy most kapott szabadságunkat megerősítsük. A kérdést nyugodtan, békés és egyáltalában nem kihívó hangon intézte a miniszterhez a paraszt származású katonák.

— *Kerenszky* azt válaszolta, hogy század, ezred és hadosztálybizottságokat kell alakítani és ha majd úgy alakulnak a dolgok, hogy támadni kell, akkor engedelmessékedni kell, meg kell kezdeni az offenzívát.

— De mit használ nekünk a szabadság, ha meg kell halnunk? — szolt ismét a katonák.

— *Kerenszky* megdöbbent és úgy nézett ki, mint mikor valakinek az arcába csapnak. A helyzet csakugyan nagyon különös volt: itt állt a legfőbb parancsnok, mellette a hadseregparancsok. Azelőtt, ha egy katonai egy ilyen kérdést kockáztatott volna meg, azonnal lekasabolták volna. Itt azonban *Kerenszky*, a

győztes forradalom élő megtestesítője, a forradalmi hatalmak legtöbb viselője a hadseregben és a gyomrán át politizáló katona egymással szemben álltak s a tekintetük mintha viaskodott volna egymással. A katona arca egyre sötétebb lett. A háta mögött álló sorokból rá kiáltottak:

— *Hallgass, ha a hadügyminiszter beszél.* Az ember szinte hallotta a jelenlévők szívverését. A pillanat annyira túlfűtött volt, hogy senkisésem esodálokzott volna, ha lövésre adtak volna parancsot.

— Egy nappal később a katonát kitörtültek a hadsereg névsorából, mert méltatlannak mutatkozott az orosz föld védelmére.

— Szegény gyáva! kiáltott fel Kerenszky, aki nem tudta megérteni ezt az embert. A katona inogni kezdett és elvágódott. Ez nem volt színészieskedés. Ezuttal az eszme győzött a gyomor fölött. Megmutatta, hogy erőszakosság nélkül helyre lehet állítani a tegyelmet, hogy az első feltétel az, hogy a katonának legyen elég bő élelme.

TORVÉNYKEZÉS.

Az aradi közjegyzői kamara közgyűlése Nagyenyeden.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi kir. közjegyzői kamara elhatározta, hogy elnökét, Folyovich Sándor nagyenyedi kir. közjegyzőt ért magas kitüntetés — udvari tanácsossá kinevezése alkalmából — ez idei évi rendes közgyűlést Nagyenyeden, elnökének székhelyén tartja meg. Ez alkalommal akarta a már sok év óta egyfolytában megválasztott elnöke iránti tiszteletet, nagyrabecsülését és szeretetét kifejezésre jutatni.

A közgyűlés, melynek valóságos ünnepi jellege volt, az ünnepelt kir. közjegyző iradjában folyt le. Folyovich Sándor kamarajelnök nyitotta meg a közgyűlést — szíves szavakban üdvözölve a megjelenteket. Az elnöki megnyitó után Beles János bigonói közjegyző meleg szavakban üdvözölte a kir. közjegyzői kamara elnökét az őt ért magas kitüntetésé alkalmából a kamara tagjai nevében. Biztosította szeretettel elnöküket, hogy a kamarai tagok nagyon tudják méltányolni azokat az érdemeiket, melyek elnöküket a magas kitüntetésre méltóvá tették s biztosította arról is, hogy a kamara tagjai az eddigi változatlan szeretettel, tisztelettel és nagyrabecsüléssel vannak és lesznek elnökük iránt, mint eddig voltak s büszkék arra, hogy Folyovich Sándort vallhatják vezérüknek. Ezek után átvajta azt az igazságügyminiszteri leiratot, melyben a miniszter Folyovich Sándort az őt ért kitüntetéséről értesíti.

Az általános tetszéssel fogadott beszéd elhangzása után a megjelent közjegyzők lelkes éljenzessel ünnepelték Folyovich Sándort és együttesen mint külön-külön is melegen gratuláltak és kívánták szerencsét kívántetéséhez.

A kitüntetett kamarai elnök meghatóttan válaszolt Beles üdvözlő beszédére. Hálás szívvel köszönte meg az üdvözlést, s fogadta, hogy a mint 42 éves eddigi közjegyzői pályáján minden erejével és tudásával igyekezett hivatalos kötelességeinek megfelelni és a kamara érdekeit képviselni, az őt ért kitüntetés újabb ösztönzés rá nézve arra, hogy kötelezettségének még inkább eleget tegyen.

Ezután a közgyűlés rendes tárgysorozata tét át.

Megállapították a kamara évi rendes jelenléteinek szövegét. Megvizsgálták a múlt évi számadásokat, megadták a szükséges felment-

vényeket, s megállapították a jövő évi költségvetést. Majd a kamarai tisztikar megválasztása került napirendre. A volt elnök iránti nagy szeretet megnyilvánult abban, hogy újra elnöké választották egyhangulag. A tisztikar többi tagjainak megválasztása után a közgyűlés véget ért.

A megjelent közjegyzők a gyűlés végeztével az ünnepelt közjegyző családjánál tették tiszteletüket, majd az ünnepelttel együtt — az ünnepeltnek nagyenyedi tisztelői és barátaival közös egyetértésben rendezett bankettre jöttek össze, hol kitűnő hangulatban újlag meleg ünneplésben részesítettek elnöküket.

Országos agitációra készül a munkapárt.

Erdélyi magyarok szervezkedése.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Egy kormánypárti estilap írja: A nemzeti munkapárt tagjai nagy tanácskozásokat és megbeszéléseket folytatnak, hogy nem kellene-e a párt alapvető programját megreformálni. A párt ugyanis nagy nyári akcióra készül, népgyűléseket akarnak tartani és agitációs körutakat rendezni. Ehhez népszerű programra volna szükség, mert a párt mai programja csaknem kizárólag tagadó program, amelyben egy követelés sincsen. Elsősorban a kötelező állami ingyenes népoktatás és a magyar szolgálati nyelv követelését akarják hangoztatni.

A háború harmadik évének végén Tisza István gróf bizalmas tárgyalásokat kezdett Bécsben a katonai engedmények dolgában. Tiszának júliusban néhány hetet Bécsben és a főhadiszálláson kellett volna töltenie, hogy megállapodjék a hadügyminiszterrel és a vezérkari főnökkel, — közben azonban megbukott. Az új kormány még nem nyilatkozott ezekben a kérdésekben. A munkapárt véleménye szerint még a választójog aktái sincsenek lezárva és a miniszterelnök Tiszával legközelebb új tárgyalásokat fog kezdeni. A választójog dolgában a munkapárti vezér már nem foglalja el azt az intranszigenz álláspontot, amely miatt megbukott.

Budapestről telefonálta tudósítók: A miniszteriumokról szóló törvényjavaslatot valószínűleg már hétfői ülésén fogja tárgyalni a közigazgatási, pénzügyi és igazságügyi bizottság. A javaslat előadója Rakovszky Iván. Az együttes jelentés még a keddi ülésén kerül a Ház plénuma elé, amely a javaslat tárgyalására kimondja a sürgősséget és a Ház szerdai ülésén már megkezdik azt tárgyalni. A vita valószínűleg két napig fog tartani, minthogy abban úgy a munkapárt, mint a kisebb pártok akarnak részt venni. Pénteken körül a javaslat a főrendiház elé és szombaton valószínűleg bekövetkezik a Ház elnapolása.

Egyik fővárosi lap jelentése szerint a munkapárti körökben újabb erősen terjesztik azt a hírt, hogy a Ház feloszlására nem lesz szükség, mert a választójog kérdésében Tisza István gróf újabb engedményeket hajlandó tenni és kész kompromisszumot kötni a kormánnyal. A baloldalon nagy bizalmatlansággal fogadják ezt a munkapárti felkínálkozást és már is tillakoznak mindentéle kompromisszum ellen. Azt hangoztatják, hogy Esterházy Mór gróf miniszterelnöknek elsőrendű érdeke a Ház feloszlása, mert egész bizonyos, hogy azilárd többséget tudna magának teremteni.

Egyik fővárosi lap munkapártjának ma este alkalma volt beszélni Madarassy-Bock Gyula

bárával, aki arra a kérdésre, hogy mi a megjelölése Károlyi Mihály grótnak interpellációjára adott válaszára, a következőket mondotta:

— Aki tegnapi interpellációm megnagyobbítása után azt mondja, hogy az háborúra való uszítás, az rosszhiszeműen és az igazság rovására vélekedik teljesen objektív keretek között tartott politikai kritikámról. Megmondtam, hogy mindenki csak egyet kívánhat: a háború, ez az európai kultúrát pusztító orléte minél előbb véget érjen. Pacifista érzelmei előtt mindenkinek tisztelettel hajlok meg, mert nálamnál erősebb pacifista nincs. Azonban a függetlenségi negyvennyolcas pártunk agitációját és külpolitikáját, amelynek háttérében a monarchia felosztásának fenyegető lehetőségei látom, ép politikai szempontból tartom az orszagra nézve végzetesnek.

Erdély vezető térfelét már régebben elhatározták, hogy a háború után egységesen és erőteljesen fel fognak lépni a veszélyeztetett magyar érdekeket és biztosítékot követelnek kivülről irányított és a kifelé szító nemzetiségi törekvésekkel szemben. A háború alatt nem akartak mozogni az ország elé lépni, de most, amikor a választójog kérdése ismét előtérbe kerül, amikor minden politikai tényező egyetértően az 1913-iki törvény megváltoztatása mellett foglal állást és az új kormány egy radikálisnak tetsző választójogi programmal jön a hatalomra, amikor különben is a nemzetiségi kérdések megsokasodtak, az erdélyi magyarság nem akar tovább várni mozgalmával. A mozgalom tehát teljes komolysággal és erővel indul meg. Ennek érdekében az erdélyi vármegyék vezető tényezői a legutóbbi hetekben több bizalmas megbeszélést folytattak, amelyen széles körű országos mozgalom megindítását határozták el.

Pártkülönbség nélkül kizárólag Erdélyt és a magyarságot szemelőtt tartva, akarják a szervezők Erdély álláspontját a választójog kérdésében megállapítani és előterjeszteni. A mozgalom élére sikerült megnyerni Josika Samu bárót, aki egész Erdélyben nagy politikai tekintéllynek örvend. Josika vasárnapra bizalmas értekezletet hívott össze Kolozsvárra, amelyen Erdély közéleti kitűnőségei lesznek képviselve. Az értekezleten az aktuális kérdéseknek minden részletét megtárgyalják, hogy a választójognak és Erdély nemzetiségi kérdéseinek összefüggéséről és egymásra való hatásáról tiszteket kapjanak. Az értekezleten megállapítják az időpontot is, amikor az országos mozgalmat megindítják, ami már a legközelebbi hetekre várható.

Bécsből jelentik: Esterházy Mór miniszterelnököt a király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök folyó ügyekről és nagy általánosságban a helyzetről tett jelentést a felségnek. Ezután Vilmos császár fogadta kihallgatáson. A császár Esterházy Mór grótnak sajátkezűleg nyújtotta át fekete-fehér szalagon a másodosztályú vaskeresztet. A miniszterelnöknek ma délután több megbeszélése volt és az éjszakai vonattal visszautazott Budapestre.

Börtönre ítélt tiszt orvos.

200.000 korona óvadék ellenében Földi Emil drt. szabadlábra helyezték.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Rendkívül nagy érdeklődés közber ma reggel kilenc órakor hirdették ki a budapesti büntető törvényszéken az ítéletet Földi Emil volt budapesti tisztiorvos bűnügyében, akit katonai szabadsággal vádolt meg az ügyész. A nagy esküdtzéki termet szorongásig megtöltötte a közönség, amelynek soraiban különösen sok volt az asszony és a leány. A tárgyalás előtt felhozták Földi Emilt a fogházból. Egészen nyugodtnak látszott és a tárgyalás megnyitásaig közömbösen beszélgetett védőjével, Káldor Gyula dr.-ral. Nem sokkal kilenc óra után bevonult a kir. törvényszék Surgoth elnök vezetésével. Mély osend fogadta a tárgyalás megnyitását. Az elnök nyomban hozzáfogott az ítélethirdetéshez. Mindenekelőtt megállapította, hogy a kir. törvényszék 1917 június 25-én kezdte a Földi-ügy tárgyalását, és hat tárgyalási nap után ért meg az ügy az ítélethirdetésre. Ezután következett az ítélethirdetés:

A büntető törvényszék Földi Emil drt. bűnösnek mondta ki husz rendbeli csalás bűntettében, s ezért három évi és hat hónap börtönre, továbbá hatszor 2500, összesen 15.000 korona pénzbüntetésre és tíz évi hivatalvesztésre ítélte. A büntetésből a vizsgálati fogságban eltöltött időből tizenhárom hónapot a bíróság kitöltöttnek vett. Az ítélet rendelkező része elrendeli továbbá a Földi Emil lakásán lefoglalt 162.000 koronának bűnjelként való elkobását. Roth Emil, Roth Gyula, Ehrlich Lipót és Szücs Pál vádlottakat a véderő ellen elkövetett vétség és a hamis orvosi bizonyítvány használata miatt ellenük emelt vád és következményei alól a bíróság felmentette.

Az ítéletet nagyon hosszú megokolás követte. Az indokolás szerint a budapesti kir. törvényszék ítéletét abban a tudatban hozta, hogy ehhez a bűnügyhöz igen nagy közérdek fűződik. A büntető törvényszéken a tárgyi igazságnak kell érvényesülnie. Olyan marasztaló ítéletet kellett a törvényszéknek hoznia, amely megnyugtatta a közvéleményt.

Földi maga is beismerte, hogy sok sorozás alá kerülő egyénnel állott összeköttetésben, sőt beismerte, hogy pénzt is kapott tőlük. Beismerését még azzal enyhítette, hogy a felek maguktól ajándottak pénzt. Ezzel szemben áll több hozzáférhetetlen tanuvallomás, amely azt bizonyítja, hogy Földi kért pénzt a felektől. Akármint is van, bizonyos, hogy Földi pénzt kapott hivatali állásából folyó szolgálatokért. Földi azt állítja, hogy csak megvizsgálta az embereket, de nem járt közbe az érdekükben. Ez nyilvánvalóan hamis vallomás, mert apró vizsgálatokért ilyen horribilis összeget kérni és adni nem szoktak. Szóval egészen egyszerűen közbenjárásról van szó.

A törvényszék a büntetés kiszabásánál enyhítő körülménynek vette Földi beismerését, családi állapotát s a hosszú bűnügyi eljárást. A büntetlen előéletét nem vehette enyhítő körülménynek, mert az közhivatalnoknál elégedhetetlen. Súlyosító körülménynek vette a bíróság, hogy Földi a büntételekmenyeket, mint közhivatalnok követte el a többszörös halmozatot s hogy kapzsáságból követte el a csalásait.

A védő előterjesztésére Földi Emilt a bíróság rövid tanácskozás után 200.000 korona óvadék ellenében szabadlábra helyezte.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Mért szünetelt az orosz offenzíva?

Budapest. A Magyar Távirati Irodának a galíciai harcokról a sajtóhadiszállásról a következőket jelentik: A tüzérségi tevékenység ismét fokozódott. Előbbi offenzívákkal ellentétben az oroszok ezuttal alig néhány gyalogsági harcnap után szünetet tartottak, hogy lélegzétvételhez jussanak. Hogy mily okok kényszerítették őket erre, azt természetesen nem lehet megállapítani. Bizonyos jelekből azonban mégis a következő okokat tehetjük fel:

Elsősorban a támadó hadosztályokat agy-látszik igazi Brusszilovszerű kíméletlenséggel vetették harcra, miképpen annyira megfogyatkoztak, hogy a kereteket sürgősen ki kellett tölteni. Az orosz tüzérségnek is nyilván szünetre volt szüksége, hogy kiegészítse munícióját, amelylyel az első háborús napokon oly tékozlóan bánt el. És végül nincs kizárva, hogy a csapatok harcokévé, úgy a csekély eredmények, mint a minden mértéket felülmúló veszteségek folytán, némileg csökkent.

A orosz hadvezetőség a hadsereg arevonalának csekély kiterjeszkedéséhez képest, az ő viszonyaihoz is szokatlan nagyszámú csapatot küldött harcra. A foglyok vallomása szerint eddig nem kevesebb mint tizenhatsz hadosztályt állapítottunk meg, amelyek a támadásokban résztvettek.

Ezek: az 1. és 4. testőrhadosztály, 2., 4. és 6. finnországi lövész hadosztály, a 19. szibériai lövész hadosztály, 4., 16., 23., 52., 82., 74., 108., 153., 162. hadosztályok és végül az 1., 3., 5. Amurra teli határ, hadosztályok, amely utóbbiak erősen vegyítve vannak mongol elemekkel és Oroszország legjobb támadó csapataihoz tartoznak. Ez óriási haderő ellenére sem sikerült az oroszoknak az áttörés. Kezdetben sem jelentékeny sikerüket Brzezanyánál sikeres ellentámadással megsemmisítették.

Eppen ezért jellemző erre a jelenlegi haderőre, amelylyel Oroszország ezt az offenzívát az összes harcatereken erősen szorongatott szövetségesei tehermentesítése végett keresztül viszi, hogy ennek oly hosszú szünetre volt szüksége, hogy új támadásokat intézhessen.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A német repülőgéprajok a legutóbbi éjszakán számos repülőutat tettek. Így 3-ára virradó éjjel egy repülőraj megtámadta az Aire mellett levő angol muníciós raktárakat, amelyekre 3500 kilogramm bombát vetett le. Az eredmény rettenetes volt. Harminc kilométernyire levő csapataink megfigyelhettek négy nagy egységet követő robbanást és reggelig tartó tüzet. Aznap délután más repülőrajunk 5600 kilogramm bombát dobott le Chaussy és Tergier pályaudvaraira, ugyancsak az Aisne völgyében levő csapatáborokra. Ezután pedig nyolcszáz kilogramm bombát a Craonne melletti vétek ellenes baraktáboraira. E hó 4-ére virradó éjszaka megtámadta egy bombázó raj a nancy-i medencében levő bombeji ipartelepeket. 5600 kilogramm robbanó anyagot dobott le a célpontokra.

Éjjeli tizenegy órától reggel három óráig eltelt időben az egyik támadás a másikat követte. Repülőgépeink a bombák levetéséhez néhány száz méternyire leereszkedtek és így számos találatot tudtak megfigyelni, több robbanást és nagy tüzeket. Bár az elhárító utagek hevesen lőttek rájuk, sértetlenül tértek vissza hazai kikötőbe. Repülőink jelentékeny károkat okoztak a francia hadfelszerelési iparra nézve rendkívül fontos vasgyár és kohótelepeken. A kár annál érzékenyebben érinti az ellenség hadigazdasági életét, mivel a nancy-i medencében levő üzemek már több ízben voltak kénytelenek a német repülő támadások miatt napokig szünetelni.

Bécs. Az osztrák miniszterelnök magához hívatta a pártok vezéreit és közölte velük, hogy indítványt óhajtott tenni államtanács alkotására, amely előkészítse az alkotmány revízióját. A tanácsban parlamentáriusokon kívül a tudomány emberei is helyet foglalhatnak, 10 tagja lenne a képviselőházból, öt az urakházból, a többi tizet pedig a király nevezi ki. Az államtanácsot alkotmányos uton akarják behozni, törvénnyel. Az indítványt a német pártok vezére nem fogadták szívesen, a többiek tudomásul vették és közölni fogják pártjaikkal.

Berlin. A birodalmi gyűlés tegnapi bizottsági ülésén Zimmermann államtitkár foglalkozott azzal a szociálista indítvánnyal, hogy a kormány a béke kérdésében feltétlenül helyezkedjen egy álláspontra az oroszokkal. Zimmermann kijelentette, hogy a német kormány követeletét nem tartja megfelelőnek, miután a mai helyzet ilyen nyilatkozat tételére nem mutatkozik alkalmasnak.

A KIADÓHIVATAL IZENETE. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsék be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.**Arad takarmánygyártó telepe.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma délután négy órakor Lócs Rezső helyettes polgármester elnökléte alatt foglalkozott a műszaki bizottság egy Niessen-féle úgynevezett dögfeldolgozó gének beszerzésével. A gép megközelítően drága, közel 175000 koronába kerül, a kiadás azonban busásan megtérül a gép produktivitásával. A cél az, hogy elhullott állatokat: kutyákat, lovakat, sertéseket döfgozzanak föl, abból zsírt és más alkatekötőket állítsanak elő. A csontokból pedig liszt alakjában olyan tápszert készítenek, amely állatok takarmányozására elsőrangúan alkalmas. A zsírból szappant, főznek, glicerinát állítanak elő és más fontos ipari termékeket.

Zádor Lure gépüzemigazgató számításai szerint a Niessen-féle készülék évi 90000 korona bevételt fog hozni a városnak. Ennek a fele kiadás, mert amortizációra és karatra kell fordítani, tele pedig a habora tartama alatt haszon lesz. A Niessen-féle készülék által előállított takarmány 70% proteint tartalmaz, tehát disznók és baromfiak etetésére kiválóan alkalmas.

A műszaki bizottság javaslatai fogja a közgyűlésnek a Niessen-féle dögfeldolgozó készülék beszerzését és föllállítását a vágóhid környékén.

— Egy százalékos haszon. A székesfővárosi gázművek igazgatósága 1916. évi eredményéről beterjesztette jelentését a tanácsnak, mely azt jóváhagyólag tudomásul vette. Igen érdekes ez a jelentés általában, de különösen aktuális reáak, kiknél a gázüzem községi kezelés alá átvétele épen most van napirenden. A székesfővárosi gázművek kezelése igen kedvező volt, a gázleadás 1916. évben 96210000 köbméter volt, tehát 6621000 köbméterrel nagyobb az előirányzottnál, a koks, kátrány, grafit és

Újult életet jelent egy
okszertü bedörzsölés
valódi

Brázay sósborszesszel!

Uditi, erősíti, frissíti
a fáradt tagokat!

II-7179

egyéb melléktermények kedvezően lettek értékesítve és mindamellett a mérlegben a 61,049,008 kor. 05 fillér befektetés után 604,329 kor. 15 fillér nyereségy mutatkozik, mi nem felel meg egészen egy százaléknak. A jelentés élenken panaszkodik a szénellátás nehézségei felett, melyek a múlt évben egész Közép-Európában sok zavart és nehézséget okoztak. A székesfővárosi gázművek ezeknek ellensúlyozására a kormány segítségét voltak kénytelenek igénybe venni és ezen jelentés alapján csak most tudjuk kellőleg méltatni az aradi gázgyár igazgatóságának gondos előrelátását, melynek következtében az aradi gázfogyasztó közönség a szénhiány súlyát alig érezte.

MOZGOKEPSZINHAZ.

* **Ibsen-dráma premiérje az Apollóban.** Az angol barbár lelketlenséget mély realizmussal mutatta be Ibsen a „Terje Vigen” című örökbecsű költeményében, amelyet most filmre dramatizáltak. Ha valamelyik közép-európai állam filmgyárában készült volna ez a monumentális film, könnyen rá lehetne sütni, hogy agitációs képnek készült az angolok ellen. A filmen azonban ott van egy semleges állam híres filmgyárának vignettája: a Nordisk és így a kép semleges objektivitáson keresztül mutatja be a kőszivű angolokat egy háborús epizód meséjében. Ibsen mesteri írásának megdöbbentő ereje meggyőző hatással ül a lelkünkre. Terje Vigen, a bátor norvég halász elszánt vállalkozása, hogy kis csónakjával keresztül törje az angol őrhajók blokádját, a mesterkelt detektívdrámáknál százszorta érdekesebben köti le a figyelmünket. Szívünk minden aggodalmával kísérik a kis csónakot a tenger tajtékzó habjain és szinte a lelkünkbe markol az a jelenet, a mikor a kegyetlen angol hajókapitány foglyul ejti a halászt, akit odahaza felesége és gyermeke vár. A bosszu órája elérkezik: Terje Vigen kezében van a kapitány sorsa, de a melegsivű norvég halásznak nem kell a kishitű ember hitvány élete. — Minden elfogultság nélkül mondhatjuk, hogy szebb, érdekesebb és művészebb filmje nagyon régen nem

volt az Apollónak. A premier publikuma szinte lázas kíváncsisággal nézi végig a csodás filmet, amely még szombaton és vasárnap marad műsoron.

* **Két sláger vasárnap az Erzsébet-mozgósínházban.** Az egyik címe a Rejtélyes ház, a mely az eddig megjelent Conan Doyle detektívslágerek között az első helyet foglalja el. Tudjuk azt, hogy Conan Doyle műveit nem kell dicsérnünk, mert annak minden egyes jelenete izgalommal teli újabb-újabb trükkökkel gazdag. A másik címe a Király idyllek, mely egy igen kedves és szellemes 3 felvonásos vígjátékláger és így ezen műsor egy hadi híradóval kiegészítve a n. é. közönség igényeit minden tekintetben ki fogja elégíteni. — *Legközelebb* Henny Portennel a főszerepben: *A szerelem szava* kerül bemutatásra.

NYARI SZINHAZ.

ARAD, 1917. évi július hó 7-én, szombaton:

A Golem.

Daljáték 3 felvonásban.

∴ Az előadás kezdete 7 és fél órakor ∴

A szerkesztésért felel:

Stauber József.

Uj könyvek.

* **Vadásztáska.** E címmel jelent meg Bársony István legújabb könyve a Magyar Könyvtárban. Tizenkét pompás vadászrajz van benne. Bársony István kifogyhatatlan a vadásztörténetekben. A Magyar Könyvtár Radó Antal szerkeszti a Lampel R. (Wodianer F. és fia) cég adja ki; egy-egy szám ára 36 fillér.

* **A férj.** Villányi Andornak öt finom művi novellája jelent meg Radó Antal kitűnő vállalkozása a Magyar Könyvtár egyik új-kötetében. A füzeteket a Lampel R. (Wodianer F. és fia) cég adta ki; ára 36 fillér.

* **A világháború naplója.** A Magyar Könyvtár ily című sorozatának most már XIII. füzetét jelent meg. Az 1916. évi május—június—júliusi események rövid gondos összefoglalása van benne. A Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cég kiadásában megjelent füzet ára 72 f.

ARADI KÖZLÖNY.

Az új évnegyed alkalmával 1917. évi július hó 1-től új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlöny-re

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legtrisebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legértelmesebb, legkedveltebb és legolvasottabb ujság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona
Fél évre 18 korona
Negyed évre 9 korona
Egy óra 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget)

Cognac:

Koglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,

valamint likőr és rum, palackokban beszerezhető nagyban és kicsinyben 2056

Weiszberger Sámuel
utódánál

Körösvölgyi Pálinkaraktár

Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárít! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Katonáknak

Fontos tudni, hogy
ruháikat

kiirtására legjobb szer a **PETRIS** folyadék, ára 2 kor. és **NADAR** hintőpor, ára 2 kor.

Szórvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrszál, arc, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerésztárában

Arad, Andrassy-ut 22 szám.

A szépségápolás titka a felhasznált szépségápolási eszközök helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-enőcse. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 koronás 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Serail Arcpora. Lehető finomságú. Crém, fehér, rózsás és testszínekben. Egy dob. ára 2 koronás.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros rózsás, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszerésztárában Arad, Szabadság-tér.

Viszketeg, izzadás, napégés, bőrhámítás, rüh és sörény, fekély, dagasztás és sebek ellen biztos és gyors hatású szer a

Boroka-kenőcs,

nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely

3 K. nagy tégely 5 K. családi tégely 9 K. Hozzávaló borokaszappan 4 korona. Készíti: **GERŐ SÁNDOR** Gyógyszerész, Nagykeres. 108. 7181 Aradon kapható: gutori Földes Kelemen és Földes és Hehsz győgszertárban.

Eoetkádakat vesz ujat és használtat.

Arajanlatok

Glück Rezső

szeszgyára 4443

Gyulafehérvárra küldendők.

31529—1917. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a 11. F. sz. német katonai kórház, mely a Teleky-utca 27—28. sz. a. lévő gör. kel. román leányiskolában volt elhelyezve, Aradról való eltávolításakor ezen intézet udvarán egy ismeretlen egyéntől kikölcsozött szekeret hagyott hátra.

Felhívom a szekér tulajdonosát, hogy tulajdonjogát hivatalomnál 1 év és 1 nap alatt igazolja, mert ellenkező esetben a szekér mint gazdátlan, nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fog adatni.

Arad, 1917. június hó 18-án.
Green, főkapitány

527—1917. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké közterein és közutain lévő vadgesztenye fák ezidei termésének gyűjtési jogára folyó év július hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Bánatpénzül leendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1917. évi június hó 25-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Ujságmaculatura ismét kapható kis és nagy mennyiségben.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A, „Berlini Victoria“

Általános Biztosító Részvénytársaság
Igazgatóság Magyarország részére: Budapest., V., Dorottya-u. 1.
Aradi vezérügynökség **Adler Hugó** Arad, Weitzer János-u. 1.

Vagyon 1915. év végén: 1.161.116.715 Márka. Biztosítási állomány 1915. év végén: 2.381.249.256 Márka. Évi nyereség 1915-ben 35.878.542 Márka. Ebből a biztosítottaknak átutalt nyereség részesedés: 13.796.343 Márka. A biztosítottak részére gyűjtött nyereség részesedési alap 200.953.422-Mint új biztosítási ágazatokat ajánl **Életbiztosításokat teljesen befizetett VI. kibocsátása magyar hadikölesön kötvények alapján**, törlesztés nélkül csupán a rendes életbiztosítási díj befizetése ellenében; továbbá: **Életbiztosításokat 10 éves és azonfelüli korban levő egyének életére** bármily magas összegben csak a rendes díjak ellenében minden megszorítás nélkül. — Alkalmi és hivatásos ügynökök magas jutalék és egyéb illetmények ellenében alkalmazhatnak. 4351

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. városban lemondás folytán megüresedett II. ker. kéményseprői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A megüresedett kéményseprési munkakerületet a 6768/1901—167. sz. s a nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszteriuma 67649/VI. A. 1908. sz. intézkedéssel jóváhagyott városi szabályrendeletben névszerint felsorolt utcaik alkotják és a seprési díjak ugyanezen szabályrendeletben vannak megállapítva.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az emittett szabályrendelet 1. §-a, illetve az 1884. XVII. tc. valamint az ipartörvény végrehajtási rendeletének megfelelő hatósági okmányokkal felszerelt és ivenként 1 koronás okmánybélyeggel ellátott kérvényeket 1917. évi július hó 31-ik napjáig bezárólag Arad sz. kir. város **rendőrkapitányi** hivatalához címezve ugyanott nyújtsák be. Hatóságilag igazolva kell hogy legyen:

1. gyűjtogatás, vagy tüzvész okozásáért büntetve nem voltak és a hatóság előtt mint kilógástalan magaviseletű, józan életű és megbízható egyének ismeretesek, továbbá háztartásukban hány gondozás alatt álló családtagjuk van;

2. a kéményseprési iparban törvényszerű képzéssel bírnak, szaktudásuk munkáival mint segédek hány évig működtek, vagy ha önálló iparosok, mióta folytatják a kéményseprő ipart.

A harcúterem lévő kéményseprők helyett azok nevében a megfelelő okmányok csatolása mellett — hozzátartozóik is pályázhatnak. Ily esetben hatóságilag igazolandó az is, hogy a pályázó tényleg katonai szolgálatot teljesít és mióta?

Hiányosan felszerelt vagy későn benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Azon folyamodó, aki a jelen pályázati hirdetményben megjelölt munkakerületet elnyeri, tartozik a kerület betöltése tárgyában hozandó véghatározat jogerőre emelkedése után a kerületet az alulírt hatóság által meghatározandó napon elfoglalni és a kéményseprési munkákat megkezdeni, de köteles a működés megkezdése előtt a vonatkozó iparengedélyt kiváltani.

A munkakerület adományozását kimondó határozatomat valamennyi pályázóval körülni fogom.

Arad sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala, 1917. május hó 29.
Green, főkapitány.

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai tehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vészegények, kóbadások, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benna a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, finom fűszeres ízű, szonigító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegek részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlató. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1945

Rozsnyay Máttyás gyógyszerésztárában Arad, Szabadság-tér.

Aradi és csanádi egyesült vasúti menetrendje.

Ervényes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:
Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:
Személyvonat délben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:
Személyvonat éjjel 3.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:
Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:
Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:
Személyvonat délelőtt 11.53
Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:
Személyvonat éjjel 8.00
Személyvonat délután 1.18

Brádról Aradra érkezik:
Személyvonat délelőtt 10.09
Személyvonat este 7.38

Aradról Pankotára indul:
Reggel 8.26

Aradról Pankotára érkezik:
Délelőtt 9.54

Pankotáról Aradra indul:
Délután 2.13

Pankotáról Aradra érkezik:
Délután 3.43

Aradról Ujszentannára indul:
Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:
Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:
Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:
Este 6.53

Borosjenőről Csermőre indul:
Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:
Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:
Motoros vonat reggel 8.37
Motoros vonat este 6.20

Kétegyházaról Mezőhegyesre indul:
Motoros vonat reggel 6.10
Motoros vonat délután 4.19

Ujszentannáról Kétegyházára ind.:
Motoros vonat reggel 9.25
Motoros vonat este 7.09

Kétegyházaról Ujszentannára ind.:
Motoros vonat reggel 6.00
Motoros vonat délután 4.00

Borossebesről Menyházára indul:
Vegyesvonat délelőtt 9.00

Menyházáról Borossebesre indul:
Vegyesvonat délután 2.39

Viszketegséget,
rúht. leggyorsabban megszünteti a Dr. Fleisch-féle eredeti **„BARNA ZSIR“**
Próba tégely 1.60 kor., nagy tégely 3.— kor. Családi adag 9.— kor. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszerésztárában, Andrásy-tér 22. 7144

